

8

THESES,

QUAS,

STIPENDIARIOS EXERCITANDI GRATIA;

CONS. EXP. FAC. MEDICÆ

P. P.

Doct. ISRAËL HWASSER,

Med. Pract. Professor P. & O.

RESPONDENTE

FREDRICO WILHELMO LINDEBÄCK,

Phil. Mag. Stip. Publ. Satac.

In Auditorio Medico die XXI Maji MDCCCXXV.

h. a. m. s.

Thesis L.

Questionum, quæ, recentiori ævo, medicorum occupavere animos, non Prætico solum, verum præcipue fortassis Theoretico respectu eminent, quæ in interiori illo atque vero græsationis morborum epidemicorum fundamento eruentur. Quemadmodum scilicet olim eo inclinarunt, ut ex ipso morbo generatum contagium semper atque ubique admitterent; nostrò jam ævo e contrario magna, a quibusdam faltem scriptoribus longius quam par extensa, neque a partium studio aliena, eoque ipso haud facile excusanda, omnem omnino contagii existentiam denegandi animadvertisit propensio. Esto namque, quod & facile dabimus, terminos inter *epidemias* & *contagiones* huc usque ita fuisse constitutos, ut hujus quidem latius, quam fas erat, se se extenderint pomœria, vix tamen, qui maximam inde in doctrinam de pandemiis emanantem noxam dilucide demonstrare tollereque allaborarunt, viri celeberrimi sibi ab altero cavere valuerunt, atque perniciose, extremo. Hinc quamquam flocci minime faciamus medicorum nostræ ætatis in hac parte molimina, quippe quæ non solum ad justos inter epidemias & contagiones limites certius atque evidenter, quam hactenus, definiendos tendant, verum eo quoque conducant, ut, quidquid in ipsa doctrinæ antiquitus propositæ ad morbos, qui ad alteram classem necessario pertinent, applicatione falsum atque improbandum, aut omnino periculofum occurrerit, ratione ad laudatam distinctionem habita;

bita, itidem pateat; nulli tamen dubitamus, quin illorum inde simul prognata placita, qui principia doctrinæ de contagio fundamentalia obumbrare, imo penitus explodere, veriti non sunt, maxime improbemus.

Theſ. II.

Formarum vero ſpecialium, ſub quibus hæc eadem controverſia fuit agitata, vix ulla majorem mereri debet attentio- nem, quam quæ formam cardinalem febrium tropicarum, *typhum sc. ičteroden s. febrim flavam occidentalem*, ſpectat. Ut enim taceamus, utramque ſententiam ſuos naſtam eſſe patro- nos, neutrampque partem, neque argumentorum apparente fal- tem pondere, neque propugnatorum numero & auctoritate, alteri inferiorem eſſe viſam, ita ut & diu ferioque pari fere marte ſit pugnatum; ipsa perinde generalis controverſia, non ſolum ab exitu ſpecialis hujusce discussionis pendere exiſtima- ta eſt, verum etiam ortum ſuum inde deducere. Inter de- fensores ſcilicet ſententiae dudum adamatæ, febrem quæſtiōnis efficacijimo, quod per ſomites inprægnatos agendo mor- bum ad loca vel maxime diſſita trajicere poslet, propagari con- tagio, eminuerunt LIND, BLANE, WRIGHT, CHISHOLM, CURRIE, THOMAS, PUGNET, PYM & FELLOWES; recentiorem vero hy- pothesin, qua quidem poſtulatur, febrem flavam ut epidemiam eſſe conſiderandam, grasfationesque ejus minime a quodam contagio, ſed potius ab infesto telluris, propius aut jam de- finito, aut poſthac definiendo influxu pendere, tuiti ſunt DE- VÉZE, JACKSON, BANCROFT, FERGUSSON, SHEPPARD, ROBERT- SON, O'HALLORAN cet. Quod vero ſpeciatim ad celeberrimum RUSH attinet, vix ulla adeſt cauſa dubitandi, quin ipſius quoque auctoritate, ſi quidem auctoritati dandum quid fuerit, recentiorum hypothesis, licet a diſſentientibus item, ſed fruſtra provocari ſoleat, optime communiatur, quia no- tisſimum

tissimum est, virum huncce meritis & laude æque perspicuum in castra tandem recentiorum, postquam oppositam sententiam fortiter propugnaverat, transisise, nec, ut falso fertur, moribundum dicta sua retractasse. Quod si autem nostrum judicium apponere liceat, vix ac ne vix quidem dubitamus, palmam recentioris hypotheseos defensoribus adjudicare, hac tamen adhibita cautione vel potius restrictione, febrim flavam, in specialioribus casibus, ubi culminationis punctum attingerit grassetio, posse quidem materiam quandam contagiosam generare, verum hancce levem adeo esse, ut nullo alio pacto confequatur infectio, nisi quis aut ægrotantem immediate contigerit, aut saltem intra sphæram transpirationis ejus fuerit commoratus.

Theſ. III.

Interea præconcepta illa & altius mentibus impressa opinione de contagiosa febris flavæ natura factum est, ut avertendis aut reprimendis ejusdem grassetionibus haud raro adhibeantur remedia, quæ quidem, dum contagii existentia reapse denegatur, non modo crudelitatem propemodum detestabilem oleant, verum etiam fini proposito, imminuendo scilicet infectanti morbo succumbentium numero, prorsus adversentur. Valet autem hæc obſervatio in primis de cautionibus, quas contra epidemiam in quibusdam Hispaniæ urbibus maritimis haud raro grassetantem adhibendas voluit prudentia politica. Quamvis enim negari non poterit, ipsam formam morbi hujus horrendi per se non esse dissimilem febri flavæ in India occidentali occurrenti; inde tamen certo minime concluditur, illius morbi origines e contagio ab India transvecto esse derivandas. Dissertationes scilicet quas in hac parte ediderunt JACKSON atque O'HALLORAN dubitare vix sinunt, vulgo receptam opinionem omni carere fundamento. E medicorum autem in Hispania ordine vix expectanda fuerit libera & a partium studio aliena rei indagatio; si enim ipsis vel parem cum Americæ & Britannicæ

tannicæ liberiori cogitandi & dicendi spiritu gaudentibus viris potestate, ingenii sui a præconceptis quondam opinionibus independentiam vindicandi, adjudicaveris, Imperii tamen, quod religiose custodire pergit a majoribus accepta præjudicia, haud facile removere valuerint, qui liberalem investigationem etiam in hoc respectu restringunt & impediunt, obices. Exstat saltem memorabile exemplum Medici cuiusdam ARMESTO, qui, quoniam in libello edito, dubia contra contagiosam febris flavæ natu-ram excitare ausus fuerat, dicta sua, ne graviori afficeretur poena, publice revocare coactus fuit, libello impio flammis interea sacrato.

Theſ. IV.

Quod vero de febri flava pathologice valet in hoc re-ſpectu judicium, etiam ad horrendum illum, epidemice in In-dia Orientali grasantem, morbum *choleram* dictum, ex noſtra ſententia videtur extendendum, hunc ſcilicet morbum epidē-miis, non vero contagionibus eſe accenſendum. Quicquid tamen positivum eſt in loci natalis influxu, momentumque pro-prie pathogenicum in hoc morbo efficit, ad definiendum mul-to diſſicilius eſe, quam in febri flava ultro largimur.

Theſ. V.

Quæ quamvis ita ſint, Medicorum tamen ſupra recenſita, doctrinam de contagionibus cum ſuo principio tollendi atque ideæ epidemiarum fundamentali ſubmittendi molimina, lon-gius quam par erat extenſa fuifē, evidentius vix dabitur do-umentum, quam quod audacter æque ac imprudenter, Peſtis quoque grationes e contagio minime pendere, probare an-niſi ſunt. Quamvis enim inſulfam plane & vix attentione dignam a M'LEAN allatam habemus opinionem, eidem tamen nonnulli viři acutissimi, inter quos FERGUSSON & HANCOCK præcipue

præcipue eminent, proprius, quam licet; accedere videntur.
Nobis vero hujusmodi rem concipiendi ratio tanto minus pla-
cet, quod, quamquam pestis græsationes magis, quam vario-
larum, a telluris constitutione pendeant, illam tamen ut re
vera contagiosam, existentiaque sua & duratione dependentem
a reproductione contagii, cuius prima genesis ab interiori vi-
tæ humani generis universalis metamorphosi exierit, eamque
ob causam in relationibus ad majorem quandam hujuscce evo-
lutionis epocham pertinentibus querenda sit, agnoscamus.

